

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Sundhedsudvalget 2024-25
L 53 - endeligt svar på spørgsmål 14
Offentligt

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 29-11-2024
Enhed: Forebyggelse,
Borgerhenvendelser og
Strålebeskyttelse
Sagsbeh: mnen
Sagsnr.:2024 - 12545
Dok. nr.: 243099

Folketingets Sundhedsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 (L 53), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 11. oktober 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Louise Brown (LA).

Spørgsmål nr. 3:

"I forbindelse med øgede afgifter på nikotinprodukter blev afgiften fastsat med udgangspunkt i, at en dåse nikotinposer med et indhold på 11 mg nikotin skulle koste ca. 60 kr. svarende til prisen på cigaretter. Med lovforslaget må man forvente, at en dåse nikotin i fraværet af øget afgiftssatser bliver billigere end en pakke cigaretter. Er det tilsigtet og hensigtsmæssigt?"

Svar:

Indledningsvist vil jeg bemærke, at den foreslåede grænse på 9 mg nikotin pr. nikotinpose er foreslået i en bekendtgørelse, og ikke i L 53 Forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love. Bekendtgørelsen har været i offentlig høring i perioden fra d. 30. august 2024 til d. 30. september 2024. Indenrigs- og Sundhedsministeriet er ved at gennemgå de indkomne høringssvar. Bekendtgørelserne er således ikke endeligt udstedt.

Det fremgår af den politiske aftale om "En forebyggelsesplan målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol", at aftalepartierne er enige om, at afgiften for nikotinprodukter skal sættes op til 10 øre pr. mg. nikotin, hvilket vil medføre, at en typisk dåse nikotinposer med 20 poser og 11 mg nikotin pr. pose sættes op med ca. 12 kr., så den koster i omegnen af en pakke cigaretter. Det er således ikke korrekt, når det fremgår af spørgsmålet, at afgiftssatsen ikke er øget. Afgiftssatsen er hævet fra 5,5 øre. pr. mg. nikotin til 10 øre pr. mg. nikotin. Altså næsten en fordobling af afgiftssatsen.

Afgiftsstigningen blev indført med Skatteministeriets lov nr. 331 af 9. april 2024.

Jeg har til besvarelse af spørgsmålet indhentet bidrag fra Skatteministeriet, der oplyser følgende:

"Nikotinposer har kun været på markedet i få år. Der er derfor flere forhold vedrørende salget af nikotinposer, som ikke er velbelyste, herunder den gennemsnitlige pris og det gennemsnitlige indhold af nikotin i poserne.

På grund af den betydelige variation i nikotinkoncentrationen og antallet af nikotinposer i en dåse samt prisen blev det i forbindelse med afgiftsforhøjelserne, som var en del af forebyggelsesplanen, beregningsteknisk antaget, at en typisk dåse i dag indeholder 20 nikotinposer med en koncentration på 11 mg nikotin pr. pose.

Afgiften er i dag 10 øre pr. mg nikotin, hvilket indebærer, at jo mere nikotin, der er i en dåse, desto højere afgift betales der af dåsen. Indførslen af en grænse for nikotinindholdet i nikotinposer, så hver pose højst må indeholde 9 mg nikotin, vil medføre, at der skal betales ca. 5 kr. mindre i afgift (inkl. moms) på en dåse nikotinposer, der i dag indeholder 20 poser med 11 mg nikotin pr. pose.

For nikotinposer der allerede i dag indeholder højst 9 mg nikotin pr. pose, vil der skulle betales det samme i afgift.

Skatteministeriet har ikke grundlag for at vurdere, i hvilket omfang indførslen af en grænse for nikotinindholdet i nikotinposer medfører, at forbrugerne køber det samme antal dåser og derved reducerer deres samlede nikotinformbrug, og i hvilket omfang de opretholder deres samlede forbrug af nikotin ved at købe flere dåser. Skatteministeriet har således heller ikke grundlag for at vurdere de provenumæssige konsekvenser af eventuelle adfærdsændringer.”

Det fremgår af aftalen om forebyggelsesplanen, at aftalepartierne vil følge, hvordan markedet og forbrugeradfærden udvikler sig på baggrund af afgiftsforhøjelsen på nikotinprodukter. I forlængelse heraf kan jeg oplyse, at jeg altid er åben for at drøfte afgiftniveauet på nikotinprodukter, fx hvis vi vurderer, at prisen er for lav i forhold til cigaretter.

Baggrunden for den foreslåede nikotigrænse i nikotinposer

Grænsen på 9,0 mg nikotin pr. nikotinpose er foreslået med henblik på, at der sættes en grænse, som vil have en reel effekt på børn og unges indtag af nikotin og derigennem bidrage til at begrænse de risici, der er forbundet med nikotin.

Nikotin er i sig selv skadeligt. Nikotin påvirker hjernen negativt og kan have alvorlige konsekvenser for ens evne til at lære, koncentrere sig og være opmærksom. Nikotin kan også have en skadelig effekt på ens psykiske helbred og medvirke til at fremkalde symptomer på bl.a. angst og depression.

Det fremgår af den politiske aftale, at aftalepartierne er enige om, at der skal fastsættes en grænse for, hvor meget nikotin, der må være i tobakssurrogater, hvilket bl.a. omfatter nikotinposer. Det fremgår yderligere, at grænsen skal begrænse de risici, der er forbundet med nikotin, og svare til kravene til nikotinindholdet i cigaretter og e-cigaretter.

For så vidt angår en sammenligning mellem forskellige tobaks- og nikotinprodukter skal der imidlertid udvises forsigtighed. For ved røgfrie nikotinprodukter er der eksempelvis ikke på samme måde begrænsninger for, hvor mange der kan bruges på samme tid, og hvornår de kan bruges. Samtidig kan der være forskelle på, hvordan og hvor meget nikotin, der optages på tværs af produkterne. Det er imidlertid ikke muligt at fastlægge nærmere om nikotinoptaget på nuværende tidspunkt, da en væsentlig del af den litteratur, der foreligger om nikotinoptag, er udført af eller i samarbejde med den industri, der producerer produkterne.

Flere andre lande regulerer allerede nikotinindholdet i nikotinposer. Af de lande Indenrigs- og Sundhedsministeriet har kendskab til, varierer grænsen fra 20 mg pr. pose til 0,035 mg pr. pose. Der er således væsentlig variation i landenes fastsatte grænser. For så vidt angår vores nabolande Norge og Tyskland er nikotinposer ikke tilladte, mens der i Sverige pt. ikke er en grænse for nikotinindholdet, men en statslig

udredning har i marts 2024 foreslået den svenske regering at sætte grænsen på 12 mg pr. gram. Det er vigtigt at holde sig for øje, at landene fastsætter deres regulering på forskellige grundlag – nogle fastsætter en grænse på mg pr. pose, andre en grænse på mg pr. gram.

I Danmark er der stor variation i nikotinindholdet i røgfrie nikotinprodukter. Blandt de 15-29-årige, der bruger røgfrie nikotinprodukter, angiver størstedelen, at de bruger røgfri nikotin af en styrke på 10 mg nikotin pr. pose. Specifikt for 15-17-årige angiver 48,5 pct. af dem, der bruger røgfri nikotinprodukter, at de bruger en styrke på 10-14 mg.¹

Med venlig hilsen

Sophie Løhde

¹ Oplysningerne er baseret på data indsamlet i efteråret 2023 til undersøgelsen "SRØG – en undersøgelse af tobak, adfærd og regler". Oplysningerne er for røgfrie nikotinprodukter generelt, dvs. snus, tyggetobak og nikotinposer. Det vurderes, at langt størstedelen af dem, der angiver at bruge røgfrie nikotinprodukter i realiteten anvender nikotinposer.